

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 17.06 - 23.06.2024 | Центр протидії дезінформації

УВ
Фонд державного майна України
№10-50-2-17626 від 27.06.2024
КЕП: Камлик С. О. 27.06.2024 15:02
3FAA9288358EC00304000008BA52F00B52BD500
Сертифікат дійсний з 04.06.2024 00:00 до 03.06.2026 23:59

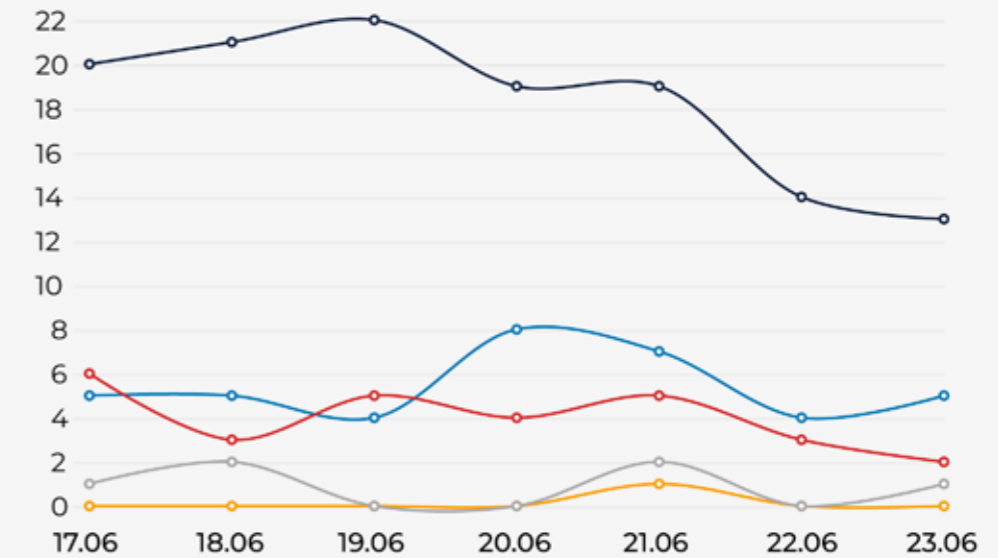
ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ 17.06 - 23.06.2024

Загалом діяльність російських інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Щодо України росіяни здійснювали більшість інформаційних атак за **військовим, політичним та міжнародним напрямками**. При цьому ворог витратив значні ресурси на поширення нарративу «Україна – держава-терорист», у рамках якого розповсюджувалися дезінформаційні повідомлення про буцімто обстріл Харкова військовослужбовцями Збройних Сил України, які свій злочин проти власного населення використовують для дискредитації російських військ. До того ж значного поширення набули повідомлення про буцімто обстріл цивільних об'єктів у тимчасово окупованому Криму американськими ракетами ATACMS. У цьому контексті особливої уваги потребують заяви офіційних представників агресора, що українські та західні спецслужби нібито причетні до подій у суб'єкті РФ - республіці Дагестан. Крім того, триває поширення повідомлень, які мають на меті дискредитацію Глобального саміту миру, який відбувся 15-16 червня 2024 року в Швейцарії. Цей захід росіяни дискредитують, зокрема, поширюючи нарратив щодо буцімто нереалістичності Української формули миру та відсутності на саміті представників країн Глобального Півдня. Також ворожі інформаційні ресурси продовжують чинити психологічний тиск на українців задля поляризації суспільства, створення панічних настроїв, підвищення рівня недовіри до представників державної влади, а також вищого військово-політичного керівництва країни. Водночас значної уваги приділяється поширенню дискредитаційних матеріалів щодо ситуації в інфраструктурі та економіці, а також спрямованих на підлив мобілізаційних процесів в Україні. Отже, враховуючи зазначене вище, можна констатувати, що ситуація в інформаційному просторі є складною та потребує постійної уваги й регулювання, зокрема за допомогою створення і поширення власних контрнарративів.

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

Головний нарратив за напрямком:

Топ загроз за видами:

Головні інформаційні приводи (міжнародний аспект)

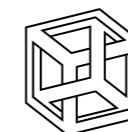
1. У міжнародному інформаційному просторі поширюється меседж щодо зростання занепокоєння через буцімто обмеження свободи преси в Україні. 18 червня 2024 року американське видання The New York Times опублікувало статтю із заголовком «'A big step back': In Ukraine, concerns mount over narrowing press freedoms» («Великий крок назад»: В Україні зростає занепокоєння щодо звуження свободи преси»). У статті зазначається, що українські журналісти поскаржилися на буцімто дедалі більші обмеження та тиск з боку уряду Володимира Зеленського. Акцентується, що ці заходи нібито виходять за межі вимог дотримання безпеки у воєнний час. Згодом ряд російських анонімних Telegram-каналів, маніпулюючи статтею, поширили меседж: «Шляхом встановлення контролю над медіа в Україні влада намагається обмежити позитивне висвітлення діяльності опозиції і придушити критику на адресу уряду та військових». Ба більше, просувається теза, що буцімто весь медіапростір в Україні контролюється Офісом Президента України, а єдиним джерелом поширення інформації є телемарафон «Єдині новини». Водночас необхідно зазначити, що стаття американського видання базується на заявах окремих журналістів та потребує поглибленої верифікації. Необхідно зазначити, що правовий режим воєнного стану передбачає певні обмеження у роботі медіа, які переслідують мету захистити військових та цивільних від ворога, який може використати інформацію щодо ведення воєнних дій,

військової інфраструктури та інше у своїх інтересах. Тож розповсюдження статті NYT грає на руку російським пропагандистам: у такий спосіб створюється ілюзія щодо відсутності демократії в Україні подібно до ситуації в росії. Враховуючи євроатлантичні прагнення України, Центр вважає, що маніпулювання ворогом інформацією щодо свободи слова в Україні буде надалі набирати обертів і чинити шкідливий інформаційний вплив.

2. Триває ворожа кампанія зі створення з України образу держави-терориста. 22 червня 2024 року росіяни обстріляли Харків модифікованими авіабомбами. Внаслідок цього станом на час складання звіту загинуло 3 осіб та дістала поранення ще 41 особа. Представники міської влади повідомили про влучання у житловий будинок. Одразу після обстрілу проросійські ресурси розпочали дезінформаційну операцію з обвинувачення Сил оборони України та західних партнерів у «терористичному акті»: буцімто удар був завданий американською бомбою GBU 31 з території, підконтрольної Києву. Для поширення цього меседжу спочатку були використані ряд анонімних Telegram-каналів, а згодом він був широко розповсюджений у проросійському сегменті X та медіапросторі рф у цілому. 24 червня 2024 року росіяни почали поширювати заяву про буцімто успішне збиття російською ППО чотирьох американських ракет ATACMS, випущених ЗСУ по Севастополю. За словами пропагандистів, обстріл «призвів до

численних жертв з-поміж цивільних, зокрема дітей». Ба більше, представники агресора стверджують, що буцімто українські військові використали касетні боєприпаси, а також просять дозвіл у США на аналогічні удари американською зброєю вглиб росії. Зазначаємо, що ЗСУ завдають ударів виключно по військових об'єктах у тимчасово окупованому Криму у рамках реалізації стратегії з деокупації українських територій, знищення ворожої інфраструктури і зниження здатності росії вести наступальні операції. Тож розповсюджуючи наратив щодо буцімто навмисного обстрілу ЗСУ кримських пляжів американськими ракетами, росіяни прагнуть зменшити підтримку України з боку країн Заходу. Центр прогнозує, що росія надалі продовжуватиме чинити шкідливий інформаційний вплив на західну аудиторію з метою формування негативного образу українських бійців в очах міжнародної спільноти.

3. Окремо в контексті поширення ворожого наративу «Україна – держава-терорист» варто виокремити події в дагестані. 23 червня 2024 року у російському дагестані сталася серія терактів, внаслідок яких загинуло близько 20 осіб. Зокрема, невідомі з автоматичної зброї обстріляли синагогу та церкву. Одразу після цього ворожі медіаресурси поширили заяви депутата держдуми рф від дагестану абдулхакіма гаджієва, заступника голови ради безпеки рф дмитра медведєва та інших пропагандистів, що за терористичним актом у

республіці стоять спецслужби України та країн НАТО. Їх заяви набули поширення також в англomовному інформаційному просторі через медіаресурси рф. Важливо зазначити, що шляхом поширення риторики зі звинуваченнями країн Заходу та України у дестабілізації ситуації всередині росії агресор намагається зміцнити внутрішню підтримку та виправдати власні репресивні заходи, а також мобілізувати до лав збройних сил рф більше людей. До того ж проросійські джерела продовжують використовувати релігійну тематику у пропагандистських цілях, поширивши меседж «вбивство православного священника у церкві на свято Трійці доводить, що головною метою теракту є розпалювання конфлікту між православними і мусульманами в росії». Це свідчить про намагання кремля виправдати неспроможність своїх силовиків забезпечити безпеку громадян та тримати під контролем гострі питання міжетнічних та міжрелігійних відносин у рф. Раніше російська влада необгрунтовано та бездоказово звинувачувала Україну у причетності до теракту в «Crocus City Hall». При цьому не виключено, що подібні терористичні атаки стають можливими за сприяння спеціальних служб російської федерації, які в подальшому використовують їх для відволікання уваги від внутрішніх проблем та перекладання відповідальності на так зване зовнішнє втручання.

Загальний огляд міжнародного інформаційного простору

Українська влада некомпетентна.

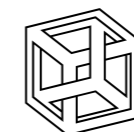
Наратив просувається в інформаційному просторі США (Bloomberg), Великої Британії (The Daily Telegraph, The Spectator), Франції (Le Monde) та Китаю (South China Morning Post). У маніпулятивних повідомленнях йдеться про те, що Президенту України Володимирі Зеленському «не вдалося» схилити ключові країни Глобального Півдня на свій бік під час дводенного Саміту миру у Швейцарії.

Україна примусово мобілізує всіх підряд.

Наратив просувається в американському (The American Conservative), німецькому (Deutsche Welle), британському (BBC News) та польському (Do Rzeczy) інформаційному просторі. У дезінформаційних повідомленнях зазначається, що буцімто представники українських територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки тягнуть чоловіків на призовні пункти «під дулами автоматів». Ба більше, просувається теза, що багато громадян України буцімто не впевнені в якості армійської підготовки та побоюються, що їх кинуть на фронт як «гарматне м'ясо».

Захід зрадить Україну.

Наратив просувається в англomовному (The Times, The Telegraph, Politico) та німецькомовному (Bild) інформаційному просторі. З-поміж суб'єктів поширення – американський політолог Скотт Беннет. У дезінформаційних повідомленнях дискредитується Президент України. Зокрема, йдеться про те, що у В. Зеленського буде «такий самий кінець, як у Гітлера і Муссоліні».

Заяви представників держави-агресора щодо України

18 червня 2024 року заступник голови ради безпеки рф дмитро медведев заявив (мовою оригіналу): **«И где закончится граница того самого санитарного пояса, о котором говорил президент нашей страны, пока сказать трудно. Вполне вероятно, это все будет не в пользу действующих украинских властей. Так что они должны торопиться, пока есть такая возможность».**

(<https://tass.ru/politika/21128671>)

19 червня 2024 року речниця мзс рф марія захарова в особистому Telegram-каналі оприлюднила публікацію (мовою оригіналу): **«Киевский режим продолжает совершать террористические акты, которые нацелены на уничтожение мирного населения, гражданской инфраструктуры. 14 июня страшный удар был нанесён по Шебекино Белгородской области... 3 июня укронацисты целенаправленно атаковали в Горловке (днр) съемочную группу НТВ...».**

(<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8273>)

19 червня 2024 року речниця мзс рф марія захарова в особистому Telegram-каналі оприлюднила публікацію (мовою оригіналу): **«Судя по всему, в Киеве рассчитывали завершить европейское турне триумфом – «мирной конференцией» по Украине в Швейцарии 15-16 июня. Но вышло с точностью наоборот – полное фиаско. Помимо наших оценок, именно так это рассматривает западная пресса. В общем Федеральный Департамент иностранных дел Швейцарии подтвердил такую же оценку».**

(<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8275>)

20 червня 2024 року під час спілкування з журналістами в Ханой російський диктатор заявив, що (мовою оригіналу): **«Что касается харьковского направления, здесь секрета-то нет, я же сказал еще полгода назад, я говорил о том, что если обстрелы наших приграничных пунктов будут продолжаться, будем вынуждены создавать зону безопасности, санитарную зону на украинской территории».**

(<https://www.interfax.ru/russia/967408>)

21 червня 2024 року голова мзс рф сергій лавров заявив (мовою оригіналу): **«Сейчас мы вышли к очередному, уже четвертому, по сути дела, предложению со стороны россии, в виде инициативы президента путина от 14 июня. Пусть делают выводы. Не сомневаюсь, что серьезные политики [на Западе], а так кое-где еще они остались, они понимают необходимость включить свои интеллектуальные и дипломатические способности и начать думать о реальной политике, а не о высосанных из пальца иллюзиях».**

(<https://ria.ru/20240621/lavrov-1954467948.html>)

